

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Факультет психології та соціальної роботи
Кафедра соціальної психології

Силабус курсу

ІСТОРІЯ, КОНЦЕПЦІЇ ТА СУЧАСНІ ДОСЯГНЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ НАУКИ

Обсяг	4 кредити (120)
Семестр, навчання	рік 1 семестр 1 рік навчання
Дні, час, місце	Платформа zoom
Викладач (-і)	Кононенко Оксана
Контактний телефон	
Е-mail	o.kononenko@onu.edu.ua
Робоче місце	кафедра соціальної психології
Консультації	Онлайн-консультації. четвер 14-16. Платформа zoom
Комунікація	Здійснюється через очні зустрічі, Google Classroom, зустрічі он-лайн через Zoom, месенджери та електронну пошту

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предмет вивчення дисципліни	Навчальна дисципліна «Історія, концепції та сучасні досягнення науки» вивчає основні історичні детермінанти розвитку сучасної психології, виникнення та розвиток психологічних концепцій, а також сучасні досягнення психологічної науки.
Місце дисципліни в освітній програмі:	Дисципліна відноситься до обов'язкових курсів
Мета курсу.	Мета курсу - створення умов для засвоєння здобувачами самостійного історіографічного аналізу робіт класиків психології, генези формування сучасних психологічних концепцій та сучасних дискусій з проблем психології.
Завдання дисципліни:	<ul style="list-style-type: none"> - систематизація знань про процеси та феномени, що виникають у сучасній психології; - формування вмінь історіографічного аналізу робіт класиків вітчизняної психології; - формування навичок аналізу сучасних психологічних концепцій; - розвиток умінь аналізувати конструктивні особливості сучасних теорій та концепцій; - розвиток навичок презентації результатів історіографічного аналізу психологічних творів; - розкрити основні напрямки сучасних дискусій з ключових проблем психології.
Компетентності	Інтегральна компетентність - Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати значущі комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері психології, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а

	<p>також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.</p> <p>ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК4. Здатність розв'язувати комплексні проблеми психології на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.</p> <p>СК4. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті.</p> <p>СК5. Здатність оцінювати рівень власної фахової компетентності, саморозвиватися і самовдосконалюватися протягом життя, підвищувати професійну кваліфікацію, бути професійно мобільним.</p> <p>СК7. Уміння толерувати невизначеність і доводити унікальність власного наукового пошуку в умовах інформаційного / цифрового суспільства.</p>
<p>Очікувані результати</p>	<p>РН1. Мати передові концептуальні та методологічні знання щодо обраної для дослідження проблеми у сфері психології / на межі предметних галузей, а також дослідницькі уміння, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з психології.</p> <p>РН2. Розуміти загальні принципи та методи психології, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері психології та у викладацькій практиці.</p> <p>РН6. Критично і системно оцінювати результати власної науково-дослідної роботи і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми, визначати перспективи подальших наукових розвідок.</p> <p>РН7. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти у сфері психології, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні проблеми психології з урахуванням соціальних, економічних, етичних і правових аспектів.</p> <p>РН9. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми психології державною та іноземною мовами, готувати результати досліджень у вигляді наукових публікацій.</p>

ОПИС КУРСУ

<p>Форми і методи навчання</p>	<p>Курс буде викладений у формі лекцій (_18_ год.) та практичних (_14_ год.) занять, організації самостійної роботи здобувачів (_88_ год.).</p> <p>Викладання та вивчення навчальної дисципліни здійснюється наступними методами:</p> <p>У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – словесні методи: лекція, пояснення, бесіда, обговорення, дискусія; – наочні методи: презентація, ілюстрація, демонстрація; – методи формування практичних умінь і особистісних якостей: виконання
---------------------------------------	---

	<p>практичних завдань, вправи, підготовка презентацій і здійснення виступів перед аудиторією.</p> <p>Самостійна робота включає роботу з текстовим матеріалом та виконання індивідуальних завдань: складання глосарію, есе, реферату та підготовку презентацій.</p>
<p>Зміст навчальної дисципліни</p>	<p>Тема 1. Історія психології на межі XIX-XX століть.</p> <p>Тема 2. Історичні контексти формування вітчизняної психології.</p> <p>Тема 3. Історичні контексти розвитку психології в ОНУ в XX столітті.</p> <p>Тема 4. Теорія, концепція, походи. Зміна наукових парадигм і теоретичне знання.</p> <p>Тема 5. Емпіричні та теоретичні об'єкти у сучасних психологічних концепціях. Поняття наукового факту.</p> <p>Тема 6. Сучасний понятійний апарат вітчизняної психології. Категорії та поняття. Структура понять.</p> <p>Тема 7. Сучасні аспекти актуальних проблем психологічної науки.</p>
<p>Перелік рекомендованої літератури</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Туриніна О. Л. <i>Методологія та методи психологічного дослідження [Електронний ресурс] : навч.-метод. посіб. – Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2018. – 128 с. – Режим доступу: https://chtyvo.org.ua/authors/Turynina_Olena/Metodolohiia_ta_metody_psykholohichnoho_doslidzhennia.pdf.</i> 2. Рибалка В. В. <i>Методологічні проблеми наукової психології [Електронний ресурс] : навч. посіб. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2017. – 156 с. – Режим доступу: https://eprints.zu.edu.ua/24535/1/Посібник_Рибалка.pdf.</i> 3. Бочелюк В. Й. <i>Методологія наукового дослідження в психології [Електронний ресурс] : навч. посіб. – Запоріжжя : ЗНУ, 2019. – 102 с. – Режим доступу: https://eir.zp.edu.ua/bitstreams/59a4d3c0-1f31-4d8d-8423-cfa2d4f55913/download.</i> 4. <i>Сучасні методи психологічних наукових досліджень [Електронний ресурс] : метод. рек. / Одеський нац. ун-т ім. І. І. Мечникова. – Одеса, 2020. – 54 с. – Режим доступу: https://dspace.onu.edu.ua/items/d35d3533-50d8-460d-a95b-4497dc83940c.</i> 5. Коханова О. П. <i>Історія психології: від античності до початку XX століття [Електронний ресурс] : навч. посіб. – Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2016. – 240 с. – Режим доступу: https://elibrary.kubg.edu.ua/16139/1/O_Kokhanova_IP_IL.pdf.</i> 6. <i>Методика організації наукових досліджень з психології [Електронний ресурс] : навч.-метод. посіб. – Умань : УДПУ, 2019. – 110 с. – Режим доступу: https://library.udpu.edu.ua/library_files/417919.pdf.</i> 7. <i>Методологія наукових досліджень [Електронний ресурс] : навч. посіб. / Нац. техн. ун-т України «КПІ ім. І. Сікорського». – Київ, 2017. – 140 с. – Режим доступу: https://psy.kpi.ua/wp-content/uploads/2017/02/metologiya_naukovih_doslidjen.pdf.</i> 8. <i>Методики дослідження психічного здоров'я та благополуччя персоналу організацій [Електронний ресурс] : навч.-метод. посіб. – Ужгород : ДВНЗ «УжНУ», 2023. – 87 с. – Режим доступу: https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/56142.</i> 9. <i>Методологія та теорія психології [Електронний ресурс] : метод. рек. – Одеса : ОНУ ім. І. І. Мечникова, 2023. – 64 с. – Режим доступу: https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/fpsr/navchalni_materialy/metodychnie_zabezpechennya/053_bakalavr/_MR_Metodolohiia_ta_teoriiia_psykhologhii.pdf.</i>

10. Методологія історико-психологічного дослідження [Електронний ресурс] // *Habitus*. – 2022. – № 38. – С. 25–34. – Режим доступу: <https://habitus.od.ua/journals/2022/38-2022/4.pdf>.
11. Васютинський В. О. Спроба історико-психологічної реконструкції особливостей етнонаціонального самоусвідомлення української молоді в другій половині XIX – на початку XX ст. [Електронний ресурс] // 2023.
12. Яремчук О. В. Наукова школа історичної психології І. Г. Білявського: історія та перспективи подальших досліджень // *Педагогіка і психологія. Вісник Національної академії педагогічних наук України* – 2018. – № 4 (101). – С. 72–81. – Режим доступу: електронна бібліотека ISPP (стаття згадується в каталозі) ispp.org.ua
13. Яремчук О. В. Структурно-функціональна модель націєтворчого потенціалу історичної психології в умовах мультикультурності // *Збірник наукових праць Нац. академії ДПС України. Серія: Психологічні науки* – 2018. – № 3 (11). – С. 296–319. – Режим доступу: ISPP (перелік статей) ispp.org.ua
14. Матяш М. Історія та особливості викладання психології в Україні // *Вісник Наукового університету...* – 2022. – (стаття) – DOI / ResearchGate. – Режим доступу: https://www.researchgate.net/publication/364173198_ISTORIA_TA_OSOB_LIVOSTI_VIKLADANNA_PSIHOLOGII_V_UKRAINI
15. Гуляс І. А., Карпенко З. С. Історична тяглість гендерної ідентифікації та перспективи її дослідження // *Матеріали круглого столу «Історія в нас і ми в історії: психологія історичної пам'яті»* – 2021. – С. 131–134.
16. Горностай П. Історико-культурна картина світу та історична травма: зв'язок ідентичностей, історичної та культурної травми українців // *Психологія та психічне здоров'я / politpsy.org* – 2024. – Режим доступу: <https://politpsy.org/index.php/popp/article/view/157>
17. Судин Д. Множинність моделей історичної пам'яті в українському суспільстві // *Статистика, модельний аналіз, соціальні технології* – 2021. – PDF. – Режим доступу: <https://stmm.in.ua/archive/ukr/2021-3/7.pdf>
18. Кононенко О.І. Специфіка сучасних психологічних методів та організації дослідження перфекціонізму особистості/Психологія та соціальна робота. Том 1(51) 2020. – С. 125-136.
19. Oksana Kononenko, Ihor Popovych, Anatoliy Kononenko, Viktoriia Stynska, Oleksandra Kachmar, Liubov Prokopiv, Halyna Katolyk RESEARCH OF THE FACTOR STRUCTURE OF THE MODEL OF WORLD VIEW SETTINGS AT A YOUNG AGE *Revista Inclusiones/Volumen 7 – Número 3 – Julio/Septiembre 2020.*- pp. 98-116 (Web of Science)

Електронні інформаційні ресурси

1. Наукова бібліотека Одеського національного університету імені І.І. Мечникова <http://lib.onu.edu.ua/>
2. Науковий журнал «Психологія та соціальна робота» <http://lib.onu.edu.ua/psychologyua>
3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського <http://nbuv.gov.ua>
4. Національна психологічна асоціація <https://www.npa-ua.org/>
5. Українська психологічна асоціація <https://www.upa.guru>
6. World Health Organization <https://www.who.int/home>
7. American Psychological Association (APA) <https://www.apa.org/>

ОЦІНЮВАННЯ

При вивченні навчальної дисципліни здійснюється поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль проводиться з метою визначення рівня підготовленості здобувача з певних тем, розділів робочої навчальної програми, якості виконання конкретних завдань та здійснюється впродовж семестру під час проведення аудиторних занять (лекції, практичні заняття) та при виконанні самостійної роботи.

Об'єктом поточного оцінювання є:

- програмний матеріал, який викладається на лекціях;
- питання і проблеми, що розглядаються та обговорюються на практичних заняттях;
- програмний матеріал для самостійного вивчення, який передбачений робочою програмою та включає: реферати, презентації, практичні завдання.

Форма підсумкового контролю – іспит. Загальна підсумкова оцінка (сума балів) складається з оцінки поточного контролю результатів навчання впродовж семестру та оцінки результатів навчання при проведенні контрольних заходів під час підсумкового контролю (іспит).

Схема розподілу балів:

Максимальна кількість балів за поточний контроль - 70.

Максимальна кількість балів за підсумковий контроль - 30.

Критерії оцінювання поточного контролю: оцінюються знання, які виявив здобувач при роботі на семінарських заняттях та при виконанні самостійної роботи.

Здобувач допускається до підсумкового контролю (іспиту) за навчальну дисципліну, якщо він виконав усі види практичних робіт, передбачених робочою програмою незалежно від сумарної кількості балів, отриманих за результатами поточного контролю за семестр.

Оцінювання знань (розподіл балів) здобувачів

Метод	Форма	Бали	максимум
Поточний контроль	Робота на практичних заняттях	5 балів	35
Самостійне завдання	Презентація Реферат Глосарій Есе	5 балів	35
Підсумковий контроль (Іспит)			30
Разом за дисципліну			100

Самостійна робота здобувачів.

форми	методи контролю	строки здачі завдань
Підготовка презентації	<u>презентація</u>	<i>Тему та строк виконання обговорює з викладачем.</i>
Складання реферату	<u>реферат</u>	
Складання глосарію	<u>глосарій</u>	
Підготовка есе	<u>есе</u>	

є можливість зарахування результатів неформальної освіти (варіанти та форми отриманні неформальної освіти прописано в робочій програмі).

Критерії оцінювання самостійної роботи

Вид	Максим к-сть	Критерії оцінювання навчальних досягнень
------------	---------------------	---

	балів	
Презентація	5	відповідність змісту доповіді здобувача та/або оригінальність візуального представлення відповідному навчальному матеріалу.
Реферат	5	здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела.
Глосарій	5	вміння студента стисло визначати ключові позиції, які викладені автором; продемонструвати дотримання лексичних, фразеологічних, граматичних і стилістичних норм української літературної мови.
Есе	5	здатність продемонструвати розвиток власної думки, зосереджений на обговорюваній проблемі висловлювання; продемонструвати дотримання лексичних, фразеологічних, граматичних і стилістичних норм української літературної мови.

ПОЛІТИКА КУРСУ

<i>Політика щодо дедлайнів та перескладання</i>	Роботи, виконання і здача яких здійснюється з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перескладання заліку можливе із дозволу деканату за наявності поважних причин або за письмовою заявою (апеляцією) здобувача до декана
<i>Політика щодо академічної доброчесності:</i>	Здобувачі повинні дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Кодекс академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І.І.Мечникова http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/acad-dobrochesnost.pdf . У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.
<i>Політика щодо відвідування та запізнь:</i>	Роботи, виконання і здача яких здійснюється з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перескладання заліку можливе із дозволу деканату за наявності поважних причин або за письмовою заявою (апеляцією) здобувача до декана
<i>Мобільні пристрої</i>	Дозволяється використання мобільних пристроїв на практичних заняттях за необхідності групової роботи у спеціальних Додатках.
<i>Поведінка в аудиторії:</i>	Всі здобувачі беруть активну участь у заняттях: опитуваннях, дискусіях, під час практичних занять. Виконують всі навчальні завдання вчасно, відповідно до робочої навчальної програми. Всі здобувачі повинні дотримуватимуться правил поведінки

	в аудиторії на засадах партнерських стосунків, взаємоповаги, взаємопідтримки та взаємодопомоги.
--	--